

[Poul Dam.]

om en gensidig ophidsning, hvor det fredelige og det ufredelige blandes sammen, og hvor man alt for let kommer i en situation, hvor ordenens opretholdelse står magtesløse.

De fredelige demonstranter i Båstad opførte sig ganske upåklageligt, så vidt man kan bedømme, men det er helt sikkert, at de af begivenhederne, af den lokale befolknings modreaktioner og af mange andre ting er blevet draget i en sådan retning, at det ikke er givet, at de næste gang vil være at finde blandt de fredelige demonstranter, og det er i sig selv en overordentlig farlig udvikling.

Over for denne problemstilling, hvor der er mange forskellige momenter, der spiller en rolle, nytter det kun lidt at lægge hele skylden på de uansvarlige smågrupper, som virker provokatorisk. Man kunne måske fortælle dem, at de skader de sager, som de hævder at ville støtte, i en helt fantastisk grad, at ingen formodentlig har gjort så meget imod en forståelse af Vietnamproblemet som de, der har lavet optøjer ved Vietnamdemonstrationerne, men jeg tror nu ikke, det hjælper så forfærdelig meget at sige det. Det er nu engang også sådan, at et ansvar må lægges på dem, der kan bære det; det må lægges på dem, som arrangerer demonstrationerne, og de må have al mulig hjælp, også fra politiets side, til at kunne gennemføre deres demonstrationer på fredelig og ordentlig måde. Og dermed er der altså også lagt et ansvar på politiet; alt, hvad der på nogen måde med mere eller mindre god vilje kan opfattes som provokationer, må undgås, først og fremmest for at ikke flere skal blive draget over i den indtil nu lille gruppe, som ikke vil acceptere de fredelige demonstrationer.

Jeg tror nok, at virkningen af, hvad der skete den 27. april i år, kommer til at ligne det, der skete efter Båstadbegivenhederne, hvor det er kommet tydeligere frem. Der er nogle demonstranter, som nok har følt, at de er blevet udnyttet til at fremme politiske formål, som ikke var deres, og det er naturligvis kun godt, hvis det kan undgå at skade arbejdet for de sager, som de i øvrigt ønsker at kæmpe for. Andre mennesker, også mange, der ikke deltog i demonstrationerne, er blevet mere

militante og føler et stærkere modsætningsforhold til politiet end før; det er i sig selv en ulykke, men det betyder jo også, at det øger risikoen for voldshandlinger i fremtiden. Og så er der altså nok en tredje gruppe, som vi her i landet endnu kun har mærket ganske sporadisk, men måske kan den hurtigt vokse sig stærk, nemlig en højreorienteret gruppe, som vil være villig til at bekæmpe de venstreorienterede med vold.

Bekendte, som har oplevet demonstrationer i Frankrig og England og andre lande, siger, at dér er man i og for sig lige så effektiv til at gribe ind, og man griber lige så gerne ind, men man gør det på en værdigere måde; man har måske noget mere træning, man har måske en bedre instruks til det, og derved kan man undgå, at demonstrationerne udarter for meget. Jeg tror i hvert fald, det er væsentligt, at man under fremtidige instrukser af politiet, måske under udarbejdelse af nye regler, er klar over, at der ved siden af formålet at opretholde ro og orden — og ingen skal være i tvivl om, at det er en væsentlig og vigtig sag — i selve politiets optræden er noget, som spiller en rolle for, hvorledes den politiske kamp vil udvikle sig, og at politiet har et meget stort ansvar for, at den kommer til at udvikle sig på en sund måde, at der ikke sker en optræning af den politiske kamps metoder. Jeg tror, at det i nogen grad vil være en nyorientering for nogle politifolk; jeg tror, mange andre politifolk har forstået det på forhånd, men jeg tror, det er vigtigt, at man er klar over disse sammenhænge og gør så meget som overhovedet muligt for at understrege dem og for, at politiet kan blive en positiv faktor i disse ting, og for, at mistilliden til politiet ikke vokser sig stærkere, men tværtimod mindskes.

Jeg tror i og for sig, at de synspunkter, som ligger bag det, jeg her har sagt, vil kunne få bred tilslutning her i folketinget, og jeg skal derfor tillade mig at fremsætte et forslag om motiveret dagsorden, hvori disse synspunkter er trængt sammen; forslaget lyder sådan:

„Idet folketinget konstaterer,

at retten til at afholde fredelige demonstrationer, hvorved der gives udtryk for